

vallen. Vermoedelijk was dat adres verraden als een waar zich willekeurige Joodse onderduikers schuilhielden. Rosa redde het leven van haar vader: ze vloog een van de twee Nederlandse politiemannen aan die het onderzoek kwamen instellen. In de verwarring wist Paul de Groot te ontkomen. Hij zwierf in pyama door de velden tot hij de woning van een man van de spoorwegen, een communist, bereikte; vandaar ging hij naar een andere communist die in Dieren woonde. Deze achtte het terecht veiliger indien de Groot bij een niet-communist zijn intrek kon nemen. Hij zei tegen een buurman, een sociaal-democraat, dat hij met een onderduiker zat. 'Laat maar komen', antwoordde de man, 'ik kan maar één dood sterven.'¹ De Groot bleef daar maandenlang, tot hij weer in Zutfen onderdook op een ander adres dan waar hij zich met zijn vrouw en dochter verborgen had.

Zij beiden waren op 30 oktober '42 naar Auschwitz gedeporteerd.

★

Begin april '43 werden twee leden van het driemanschap der CPN, Lou Jansen en Jan Dieters, gearresteerd, Dieters als eerste, Jansen drie dagen later.

Op 3 februari was in Amsterdam in het kader van een actie tegen *De Waarheid* Jan Jansen gearresteerd die na de Februaristaking de leiding van het district-Amsterdam der CPN van Jaap Brandenburg overgenomen had. Nadien wist het driemanschap zich extra bedreigd: veel van hun activiteit was aan Jansen bekend. Zij besloten, nieuwe onderduikadressen op te zoeken en tussen zichzelf en de illegale partij een nieuwe tussenschakel aan te brengen. Jaap Brandenburg en de Amsterdamse communist Gerrit van den Bosch zouden met de directe partijleiding belast worden; zij zouden met het driemanschap uitsluitend in contact blijven door middel van één vertrouwde koerier, P. O. C. Vosveld, een ruim dertigjarige communist die in Beverwijk woonde en die voor de oorlog een aantal jaren lang een van de zenders van Goulooze (de verbindingsman met de Komintern) in huis gehad had. Vosveld zou uitsluitend met Dieters die in Apeldoorn ondergedoken was, besprekingen voeren; Dieters zou dan zijnerzijds de Groot en Jansen inlichten. Afsproken werd dat Vosveld op telkens apart vast te stellen data Dieters in of bij Apeldoorn zou ontmoeten. Eind maart '43 werd de afspraak gemaakt dat Vosveld Dieters op vrijdag 2 april om twee uur 's middags

¹ Rapport van W. van Eerten (Zutfen), aangehaald in D. van der Voort: *De commandant* (1967), p. 44.